

หลักสูตรการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง
จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีนคร

ความเป็นมา

ยาตมสมุนไพร เป็นยาที่จัดอยู่ในประเภทยาสมุนไพรประจำบ้าน ใช้สูดดม บรรเทาอาการวิงเวียน หน้ามืด ตาลาย เป็นหวัด คัดจมูก ซึ่งมีวิธีการทำที่ง่ายหาสมุนไพรได้สะดวก สามารถทำเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมได้ ยาตมสมุนไพรจะแตกต่างจากยาตมทั่วไปโดยเพิ่มเติมสมุนไพร เช่น กระวาน กานพลู พริกไทยดำ ยาตมสมุนไพรมีแพร่หลายมาก มีขั้นตอนการผลิตที่ไม่ยุ่งยาก และมีต้นทุนไม่สูง ประกอบกับ ความนิยมการใช้สมุนไพรเพื่อสุขภาพ นั้นสูงขึ้นด้วย ซึ่งการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาหรือบรรเทาอาการของโรค เป็นความรู้ดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น แต่เมื่อการแพทย์ปัจจุบันเข้ามาในประเทศไทย การใช้ยาสมุนไพรและการแพทย์แผนไทยเริ่มลดลง และในปัจจุบันความนิยมในการใช้สมุนไพรได้กลับมาได้รับความนิยมมากขึ้นเพราะคนไทยหันมาใส่ใจสุขภาพกันมากขึ้น การใช้สมุนไพรมีผลข้างเคียงน้อยกว่าการใช้ยาปฏิชีวนะ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกาย มีความปลอดภัยสูง สามารถใช้ได้โดยไม่ต้องได้รับความกังวลกับโอกาสที่จะเกิดความเป็นพิษ และอาการไม่พึงประสงค์หรือผลข้างเคียง

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และตอบสนองกับความต้องการขอประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีนคร จึงได้จัดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง จำนวน ๑๒ ชั่วโมง เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ ฝึกทักษะ สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวแบบยั่งยืนต่อไป

หลักการ

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาคนทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม

๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน

๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ

๔. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ ๕ ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดหมาย

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมั่งคั่ง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๔. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการเพิ่มรายได้ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายของรัฐ อาทิ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ กลุ่มวัยแรงงาน

ระยะเวลา

- จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
- ภาคทฤษฎี ๕ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ ๗ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพร จำนวน ๖ ชั่วโมง
 - ๑.๑ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมุนไพร
 - ๑.๒ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพร
 - ๑.๓ วัสดุอุปกรณ์ในการทำยาสมุนไพร ไพร น้ำมันมะพร้าว น้ำมันระกำ กานพลู ดอกจันทร์เทศ พริกไทยดำ กระวาน ขวดบรรจุภัณฑ์ ตาช่าย เปลือกส้ม
๒. การทำยาสมุนไพรแบบแห้ง จำนวน ๓ ชั่วโมง
 - ๒.๑ ผู้เรียนสามารถทำยาสมุนไพรแบบแห้งได้
 - ๒.๒ ขั้นตอนการทำยาสมุนไพรแบบแห้ง
 - วิธีการผสม
 - วิธีการหมัก
๓. การบรรจุภัณฑ์การนำไปใช้ จำนวน ๓ ชั่วโมง
 - ๓.๑ ผู้เรียนสามารถนำส่วนผสมบรรจุภัณฑ์ที่เตรียมไว้ได้
 - ๓.๒ ขั้นตอนการบรรจุภัณฑ์
 - ๓.๓ การติดโลโก้บรรจุภัณฑ์ และการนำไปใช้ และช่องทางการจำหน่าย

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การฝึกปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

1. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตรการจบหลักสูตร
2. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

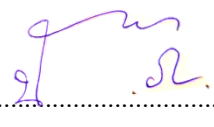
เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาววิไลพร เกาศรี) (นายอภิสิทธิ์ กายภิรมย์)
ครู กศน. ตำบล กลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางนิตยา ภูพัตนา)
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีณรงค์
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอศรีณรงค์

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ประกอบด้วยเนื้อหา ๓ เรื่อง จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพร	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมุนไพร	- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพร	วิทยาการบรรยาย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๒	๑
			- วัสดุอุปกรณ์ในการทำยาตมสมุนไพร ไพร น้ำมันมะพร้าว น้ำมันระกำ กานพลู ดอกจันทร์เทศ พริกไทยดำ กระวาน ขวดบรรจุภัณฑ์ ตาช่าย เปลือกส้ม	๑.วิทยาการบรรยายให้ความรู้เรื่องวัสดุอุปกรณ์และสมุนไพรแต่ละชนิดที่นำมาใช้ทำยาตมสมุนไพร	๑	๒
๒	การทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง	ผู้เรียนสามารถทำยาตมสมุนไพรแบบแห้งได้	- ขั้นตอนการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง - วิธีการผสม - วิธีการหมัก	๒.วิทยาการบรรยายพร้อมสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงของขั้นตอนการทำยาตมสมุนไพร	๑	๒
๓	การบรรจุภัณฑ์การนำไปใช้	ผู้เรียนสามารถนำส่วนผสมบรรจุภัณฑ์ที่เตรียมไว้ได้สามารถนำไปใช้ และจำหน่ายได้	- ขั้นตอนการบรรจุภัณฑ์ - การติดโลโก้บรรจุภัณฑ์ - การนำไปใช้ และช่องทางการจำหน่าย	๓.วิทยาการบรรยายพร้อมสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงของขั้นตอนการบรรจุยาตมสมุนไพร การติดโลโก้ และการนำไปใช้และช่องทางการจำหน่าย	๑	๒

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตรการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง จำนวน ๑๒ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่..... เวลาเรียน.....น.

สถานที่จัด.....

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่.....	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพร	<p>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญในการประกอบอาชีพ</p> <p>๒. ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น</p> <p>๓. ผู้เรียนสรุปความรู้</p> <p>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่องความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง</p> <p>๒. ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น</p> <p>๓. ผู้เรียนสรุปความรู้</p> <p>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง</p> <p>๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริงสื่อบุคคลในชุมชน</p> <p>๒. ให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้จากการศึกษา</p> <p>๑. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง</p> <p>๒. การใช้กระบวนการคิดเป็นกำหนดทิศทางการประกอบอาชีพการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง</p> <p>๑. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง</p> <p>๒. การใช้กระบวนการคิดเป็นกำหนดทิศทางการประกอบอาชีพการทำยาตามสมุนไพรแบบแห้ง</p>	เรียนวันละ ๓ ชม. - ทฤษฎี ๒ ชม. - ปฏิบัติ ๑ ชม.

วันที่.....	วัสดุอุปกรณ์ในการทำยาตมสมุนไพร	๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่องการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๒. วิทยากรอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๓. ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น ๔. ผู้เรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสรุปความรู้	เรียนวันละ ๓ ชม. - ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๒ ชม.
วันที่.....	ขั้นตอนการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง - วิธีการผสม - วิธีการหมัก	๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่องการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๒. วิทยากรอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๔. วิทยากรประเมินผลการทำยาตมสมุนไพรแบบแห้งของผู้เรียน	เรียนวันละ ๓ ชม. - ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๒ ชม.
วันที่.....	ขั้นตอนการบรรจุภัณฑ์ - การติดโลโก้บรรจุภัณฑ์ - การนำไปใช้ และช่องทางการจำหน่าย	๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์ยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๒. วิทยากรอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับการบรรจุภัณฑ์ยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการบรรจุภัณฑ์ยาตมสมุนไพรแบบแห้ง ๔. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน	เรียนวันละ ๓ ชม. - ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๒ ชม.

ลงชื่อ.....วิทยากร
(.....)

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล
(.....)